

Ján Ferenčák

Predseda Rady
Združenia
Euroregión Tatry

Primátor
Mesta Kežmarok

Vážení priaznivci slovensko-poľskej cezhraničnej spolupráce,

príroda v zime oddychuje. Ľudia aj v zime pracujú. Na konci roka sa pri vianočnom stromčeku predsa len trocha stíšia. Tešia sa z blízkosti najbližších. Mnohí tiež bilancujú a plánujú. Pracovať a tvoriť v normálnych spoločenských podmienkach je radosť. Pracovať a tvoriť v čase celosvetovej ekonomickej a spoločenskej krízy je výzva.

Slovensko-poľská cezhraničná spolupráca – rovnako ako celý svet - prechádza mimoriadne zložitým obdobím. Cestovný ruch je totiž jedným z jeho najaktívnejších odvetví spolupráce. A ten – ako vieme – má kvôli hygienicko-epidemiologickým opatreniam veľmi obmedzené možnosti fungovania. S poľutovaním pozorujem, ako sa niektorí členovia združenia vzdávajú a odchádzajú z nášho spoločenstva. Som presvedčený, že práve v ťažkých časoch by sme sa mali zomknúť a vydržať, kým sa život aspoň sčasti vráti do možno len relatívne normálnych koľají.

V oblastiach, kde to bolo možné, sme nezaháľali. Výsledky spolupráce za rok 2020 sme v apríli 2021 vyhodnotili na Kongrese združenia. V októbri 2021 sa v Poprade uskutočnil 19. ročník Slovensko-poľského hospodárskeho fóra. Zúčastnili sa ho rezortní štátni tajomníci oboch krajín, ako aj veľvyslanci, ktorí nad podujatím prevzali záštitu. Témy tohtoročného hospodárskeho fóra boli nielen pokusom o analýzu, ale zároveň snahou nájsť konkrétne účinné riešenia v čase celosvetovej hospodárskej krízy. Okrem upevnenia cezhraničnej spolupráce fórum venovalo pozornosť rozvoju cestovného ruchu, infraštruktúry, inovácií, investičných potenciálov, dopravného prepojenia medzi Slovenskom a Poľskom a ďalším témam. Pripravujeme projektovú dokumentáciu potrebnú na dobudovanie ďalších úsekov cyklochodníkov strategického projektu Euroregiónu Tatry pod názvom Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier. Pracujeme na propagácii kultúrneho potenciálu a turistických atrakcií na území Euroregiónu Tatry. Vyhlásili sme súťaž o Cenu Petra Buriana pre najlepšie spolupracujúce samosprávy – členov Euroregiónu Tatry a inštitúcie pôsobiace na území tohto regiónu. Pokračujeme vo vzdelávaní pracovníkov v cezhraničnom regióne.

(pokračovanie na strane č. 6)

(zamestnanci kancelárie Združenia EUT - Radoslava Krafcikova, Lívia Kredatusová)

Budúcnosť Euroregiónu „Tatry“

Lívia Kredatusová

Projektová manažérka
Združenie Euroregión Tatry

Po tom, ako sa vinou pandémie stal rok 2020 jedným z najťažších rokov histórie Združenia, sa organizácia s obnovenou nádejou pozerá na budúcnosť. Napriek hektickej dobe, v ktorej žijeme, vyšším požiadavkám na ľudí, techniku a infraštruktúru, či stále nedostatočným finančným zdrojom sme presvedčení, že zveľaďovať a zvyšovať úroveň kvality služieb v Združení sa nám spoločnými silami darí. Čaká nás rok plný podujatí, aktivít a nových výziev, preto veríme, že situácia ohľadom vývoja pandémie bude priaznivá k uskutočneniu týchto plánov. V Novom roku kancelária Združenia otvorí cyklus školení k príprave projektov súvisiacich s novým programovým obdobím 2021 – 2027. Nový program bude zameraný na štyri tematické oblasti podpory a to **k prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničie, prepojenejšie pohraničie, tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie** a v neposlednom rade **spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia**. Podľa posledného návrhu by mal byť EZUS TATRY s r.o. (namiesto poľského Zväzku Euroregión „Tatry“ v Novom Targu) riadiacim orgánom pre Fond mikroprojektov pre opatrenie 4.6 „Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho

začlenenia a sociálnej inovácie“ pre žiadateľov nachádzajúcich sa na území EZUS TATRY. Pre opatrenie 6.1 „Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „Ľudia ľuďom“ je pre Fond mikroprojektov navrhnutý ako riadiaci orgán PSK (pre územie PSK) a ŽSK (pre územie ŽSK). V novom roku radi privítame nových členov, ktorí sa k nám budú chcieť pridať a podporiť členskú základňu našej organizácie. Spoločne budeme pokračovať v budovaní ďalších etáp Historicko-kultúrno-prírodnej cesty okolo Tatier, ktoré chýbajú k uzavretiu celého naplánovaného okruhu. Týmto sa však projekt neskončí, budeme uvažovať o ďalších prepojeniach cyklotrás napájajúcich sa hlavný okruh. Podporíme budovanie doplnkovej infraštruktúry popri cyklotrasách (oddychové miesta, nabíjacie stanice, servis bicyklov, požičovňa e-bike), v čom majú naši poľskí partneri náskok. Projektové aktivity budú tiež zamerané na zatraktívnenie turistických miest na pohraničí. Doba, ktorá nás zasiahla začiatkom roka 2020 nepriaznivo ovplyvnila nielen našu organizáciu, ale aj celé Slovensko. Napriek tomu veríme, že začiatkom roka 2022 sa situácia zmení k lepšiemu, vzniknú nové cezhraničné partnerstvá a budú zverejnené prvé projektové výzvy programového obdobia 2021-2027, v rámci ktorých zrealizujeme množstvo skvelých nápadov.

Zhrnutie kampane Pohraničie inšpiruje

Interreg Poľsko - Slovensko
<https://sk.plsk.eu/-/zhrnutie-kampane>

„Pohraničie inšpiruje“ je nedávno ukončená propagačná kampaň, v ktorej k spolupráci prizvaní poľskí a slovenskí influenceri navštívili celý rad miest a atrakcií poľsko-slovenského pohraničia. Taktiež sa zoznámili s obyvateľmi regiónu. O dojmy z cesty sa podelili na sociálnych sieťach a na webinári rekapitulujúcom kampaň, ktorý prebehol 27. októbra 2021. Hostami webinára boli influenceri Monika a Paweł, ktorí boli do kampane zapojení a majú na Instagrame profil @zyciepopracy, a Martina Magulová, ktorá používa profil @CestujemeBezCestovky. Monika a Paweł svoju cestu začali na „Chodníku tradičného remesla Malopoľska“. Navštívili hrad Lipowiec pri Krakove a Nadwiślański etnografický park vo Wygiełzowe. Tam sa počas festivalu „Etnomania“ zoznámili s miestnymi remeselníkmi. Pán Piotr Michnik je Lemek z Nowicy – venuje sa výrobe tradičných drevených lyžíc. Pani Helena Kufta z Piątkowej v obci Chełmiec pri Nowom Sączu sa venuje maľbe na sklo – zvečňuje obrazy svätcov a krajiny. Pani Stanisława Majda žije vo Świniarsku v rovnakej obci. Venuje sa výrobe papierových kvetín a rada sa o svoje zručnosti a vedomosti podelí na workshopoch, ktoré sama vedie. Pán Jacek Włodarczyk z Olkusza je kováč, ktorý kuje nielen ploty a brány, ale tiež krásne, filigránové brošne, šperky a obrazy. V etnografickom parku Moniku a Pawła okúzliha senzorická záhrada a rekonštruovaná hasičská zbrojnica. Rovnako ako veľké množstvo ďalších nimi navštívených objektov aj tieto boli podporené z programu Interreg Poľsko - Slovensko. Monika a Paweł navštívili tiež Chlebovú chatu v Brennej, ktorá sa nachádza na „Trase valašskej kultúry“ a na chodníku „Za vôňou dreva“. Oba chodníky vznikli v rámci projektov financovaných z programu Interreg Poľsko-Slovensko. Pod dohľadom sprievodcu sa v Chlebovej chate učili, ako piecť chlieb a vyrábať maslo, a tiež sa napili

Chlebová chata – Górkí Male, Poľsko

aj svaťky. Ďalším bodom bol Kežmarok, kde mohli obdivovať malebné výhľady na Tatry. Nachádza sa tam výnimočný kostol Najsvätejšej Trojice, jeho interiér pripomína obrátenú loď. Legenda vraví, že za to môžu švédski námorníci, ktorí pomáhali pri stavbe kostola. Následne Monika a

Kostol Najsvätejšej Trojice v Kežmarku, Slovensko

Paweł navštívili Spišský hrad a Spišské Podhradie, kde sa dochovalo okolo osemdesiat renesančných domov. V rámci projektov Interreg tu bola zrekonštruovaná Biskupská záhrada a kaplnky sv. Františka Xaverského a Rozálie nachádzajúce sa v takzvanom Spišskom Jeruzaleme. Oba blogeri

Spišský hrad – Slovensko

zdôrazňujú, že dostávali množstvo správ od svojich divákov a čitateľov, ktorí im ďakovali za predvedenie zaujímavých miest, ktoré stále nemajú dostatočnú reklamu. Propagačné akcie zapájajúce influencerov ukazujú nové smery zaujímavého trávenia voľného času. Martina Magulová na Podkarpatsku navštívila „Svätomariánsku púť“ inšpirovanú stredovekým pútnickým chodníkom „Camino de Santiago“. Okrem iného, navštívila také zaujímavosti sakrálnej architektúry, ako je pútnický kostol Najsvätejšej Panny Márie v Pasierbci, baziliku minor Sedembolestnej Panny Márie v Limanowej a pútnický kostol Panny Márie Lasaletskej v Dębowci. Navigáciu medzi jednotlivými objektmi jej uľahčovala mapa z webových stránok <https://www.szlak.maryjny.pl/>. Cesta po „Svätomariánskej púti“ jej umožnila nájsť vnútorný mier. Martina tiež navštívila poľského remeselníka pána Mariána Łoboza z Jelesni, ktorý už generácie kultivuje tradíciu ručne vyrábaných drevených hračiek. Dielňa

pána Łoboza sa nachádza na chodníku „Za vôňou dreva“. Ďalšou zastávkou na jej ceste bol archeologický skanzen Karpatská Trója v Trzcinici. Navštívila moderný pavilón s expozíciou, ktorá prezentuje históriu Trzcinice, a archeologický park, kde boli zrekonštruované staroveké osady.

Martina Magulová a Marian Łoboz –Jelesnia PL

Skanzen sa nachádza na trase „Transkarpatského archeologicko-kultúrneho chodníka“ medzi Slovenskom a Poľskom a zahŕňa veľké množstvo archeologických a kultúrnych stanovišť. Karpatská Trója získala finančnú podporu v rámci programu Interreg PL-SK pre 3 projekty. Nepochybne prednosťou

Archeoskanzen Karpatská Trója –Trzcinica PL

projektov Interreg je skutočnosť, že sa pomocou aktivít venovaných zachovaniu a rozvoju remesiel a dedičstva v Poľsko - slovenskom pohraničí podarilo zaistiť a komplexne informovať o zaujímavých miestach, ľuďoch a tradíciách, ktoré stojí za to objaviť. Kampaň trvala 2 týždne. Influenceri navštívili celkom desať miest, aby predstavili atrakcie ôsmich projektov realizovaných s podporou programu. Celkom zverejnili 189 rozmanitých príspevkov (posty a stories). Správy z cesty sú dostupné na sociálnych sieťach: <https://martinamagulova.sk/> a sledovať ich môžete na Instagrame @cestujemebezcestovky <https://www.instagram.com/cestujemebezcestovky/> @zyciepopracy <https://www.instagram.com/zyciepopracy/>. Pozývame Vás všetkých k sledovaniu blogerov a komentovaniu ich ďalších ciest.

Ohlasy na webinár Pohraničie inšpiruje

Interreg Poľsko – Slovensko

<https://sk.plsk.eu/-/ozveny-webinara-pohranicie-inspiruje->

Projekty Interreg sú výnimočné aktivity venované zachovaniu kultúrneho dedičstva v poľsko-slovenskom pohraničí.

Webinár Programu Interreg Poľsko-Slovensko uzatvárajúci kampaň „Pohraničie inšpiruje“ prebehol 27.10.2021 a bol venovaný realizovaným projektom. Stretnutia sa zúčastnili zástupcovia Spoločného technického sekretariátu a hosťujúci blogeri influenceri Monika a Paweł. Vďaka aktivite blogerov sa viac ľudí dozvedelo o miestach a atrakciách, ktoré v poľsko-slovenskom pohraničí nepoznali. Názory používateľov internetu sledujúcich ich sociálne siete potvrdzujú, že ide o správny spôsob prezentácie atrakcií pohraničia. Kampaň

Spišské Podhradie, katedrála sv. Martina a Spišský hrad

„Pohraničie inšpiruje“ sme viedli na sociálnych sieťach Programu – na Facebooku a Instagrame. V jej priebehu sme zverejnili celkom 27 postov a prezentovali 25 projektov. Príspevky oslovili celkom 100 040 používateľov. Najobľúbenejší príspevok na Facebooku mal viac ako 37-tis. príjemcov. Hostami webinára neboli len blogeri, ale tiež ľudia priamo spojení s implementáciou a riadením projektov Interreg. Krzysztof Kaczmarek, vedúci Spoločného technického sekretariátu Programu Interreg Poľsko-Slovensko pripomenul, že európsky Program Interreg už 17 rokov podporuje iniciatívy reagujúce na spoločné potreby a výzvy poľsko-slovenského pohraničia. Rovnako poznamenal, že finančná podpora z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj cieľi do nasledujúcich priorít: zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva, rozvoj udržateľnej cezhraničnej dopravy, rozvoj cezhraničného vzdelávania. Na záver webinára Marta Gawlik, programová špecialistka, predstavila koncepciu nového Programu Interreg Poľsko-Slovensko pre roky 2021-2027. Zdôraznila, že počas tvorby Programu na ďalších 7 rokov boli zohľadnené výsledky zrealiz. projektov,

analýzy odborných expertov a špecifiká pohraničia. Predstavila 4 najdôležitejšie body nového Programu: starostlivosť o životné prostredie a obmedzenie nepriaznivých dopadov klimatických zmien (ochrana biodiverzity, prispôsob. zmenám klímy, ekologická uvedomelosť a spolupráca záchranných zložiek), udržateľná doprava (zlepšenie dopravnej dostupnosti pohraničia, zlepšenie dopravnej bezpečnosti, proekologické dopravné riešenia), podpora kultúry a

Kostol Nanebovzatia Panny Márie v Haczowe, PL

turistiky v ekonomickom rozvoji (hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo, cezhraničné systémy turistických informácií, sociálne začlenenie a inovácie, zvyšovanie zručností – napr. digitálnych – osôb pracujúcich v turistike a kultúre), spolupráca inštitúcií a obyvateľov pohraničia (zníženie právnych správnych bariér, výmena skúseností – napr. v oblasti profesijnej a sociálnej aktivizácie, inovatívnosť, ekologická a digitálna transformácia a realizácia malých projektov). Podstatné

Radničné námestie v Bardejove, Slovensko

je, že po prvýkrát bude v rámci Programu možná účasť malých a stredných podnikov, prvý nábor sa plánuje na tretí štvrtrok roku 2022. Celkový počet príjemcov webinára je 1086. Bolo zaznamenaných 77 reakcií, komentárov a prístupov. Ohlasy po webinári pribúdajú každým dňom a naši blogeri sa tešia z vysokej sledovanosti a pozitívnych komentárov. Preto Vás aj naďalej plánujú oboznamovať so svojimi cestovnými plánmi a prinášať Vám neustále množstvo skvelých zážitkov prostredníctvom on-line foriem.

Triennale insitného umenia E. Sutora

<https://www.euroregion-tatry.eu/aktualnosc/658-ii-etap-oceny-prac-wramach-triennale-sztuki-naiwnej-i-art-brut-pogranicza-polsko-slowackiego-im-edwarda-sutora>

Združenie euroregiónu "Tatry" si Vás dovoľuje informovať, že v dňoch 02.-03.11.2021 porota Triennale naivného umenia a umenia Brut Pogranicza Polsko-Słowackiego im. Edward Sutor dokončil druhú fázu prác, ktoré sa kvalifikovali do súťaže, získali ceny a vyznamenania. Združenie euroregiónu "Tatry" si Vás dovoľuje informovať, že v dňoch 02.-03.11.2021 porota Triennale naivného umenia a umenia Brut Pogranicza Polsko-Słowackiego im. Edward Sutor dokončil druhú fázu prác, ktoré sa kvalifikovali do súťaže, získali ceny a vyznamenania.

Prvá cena bola udelená pre Sylwii Mensfeld za tri práce maľované na kartóne s názvom "Kvetinové tváre" vyrobené s jemnou linkou a "Postavičky" a "Draci" vyrobené pomocou fixiek. **Druhá cena ex aequo** bola udelená Róbertovi Kačankovi za práce zhotovené technikou akrylu s názvom "Pouličný závodník", "To je on!" a „Súrodenci“ a Maciejovi Kudasikovi za dve maliarske práce s názvom „Nemocnica Premenenia Pána. Procházka „a“ revolúcia“. **Tretia cena ex aequo** bola udelená Andrzejovi Danielovi z Domu dôchodcov v Nowom Sączu za prácu s jemnými linkami a ceruzkami, tzv. „Jar v horách“ a „Moje milované hory“ a Adamovi Chryńskiemu z Workshopu ergoterapie v Starej Wieši za olejové pastely pod názvom "Kvety vo váze" a "Tulipány". **Špeciálne ocenenia** získali Anton Budzak za plastiku: Katarína Alexandrijska a Zbigniew Grzywa za obrazy: Sedem sviatostí, Ukrižovanie Mená ďalších ocenených nájdete na webovej stránke, kliknutím na link, ktorý je uvedený na začiatku tohto príspevku. Srdečne Blahoželáme!

XII. Zasadnutie monitorovacieho výboru programu

<https://sk.plsk.eu/-/vysledky-xii-zasadnutia-monitorovacieho-vyboru-programu>

Dňa 01. decembra sa uskutočnilo on-line zasadnutie monitorovacieho výboru (ďalej MV). Rokovaniu predsedal pán **Rafal Baliński** – výkonný riaditeľ Odboru územnej spolupráce Ministerstva fondov a regionálnej politiky Poľskej republiky, zastupujúci riadiaci orgán spolu s pánom **Tomášom Swiatlowskim** – riaditeľom odboru riadenia a implementácie programov cezhraničnej spolupráce Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zastupujúci národný orgán. Predseda MV otvoril zasadnutie, privítal členov MV zhromaždených na zasadnutí. Následne oznámil zmeny zástupcov inštitúcií reprezentovaných v MV. Pán Krzysztof Kaczmarek prezentoval informácie o stave implementácie programu na koniec roku 2021. Pani Jolanta Horowska uviedla informácie týkajúce sa využitia úspor, ktoré vznikajú v štandardných projektoch v prioritných osiach 1 – 3. Zástupcovia euroregiónov vyjadrili názor, aby boli úspory ponechané v 3. prioritnej osi tak, ako to je v prípade systémového riešenia uplatňovaného v 1. a 2. prioritnej osi. Neskôr sa vyjadrila k otázke, že v súčasnosti nie sú nahlásené úspory v 3. osi. Poznamenala tiež, že v roku 2021 v 1. prioritnej osi boli podpísané dve zmluvy na neúplnú hodnotu finančného príspevku (projekty z rezervného zoznamu). Ďalší projekt v 1. osi je vo fáze prípravy zmluvy. Partneri projektov z rezervného zoznamu sa rozhodli podpísať zmluvy s neúplnou počiatkovou sumou finančného príspevku. V dôsledku toho by v prvom rade mali byť práve k nim presmerované úspory, ktoré vznikajú v programe. Takýto prístup odporúča RO a NO. Pani Jolanta Horowska tiež uviedla, že onedlho bude spustený druhý variant systémového riešenia v 2. prioritnej osi. Odhadovaná hodnota úspor v PO2 je 1 mil. EUR. Potvrdila, že projektívni partneri majú záujem o realizáciu dodatočného vecného rozsahu. Vzhľadom na stanovisko euroregiónov navrhol predseda MV, aby bola otázka systémového riešenia v 3. prioritnej

osi analyzovaná neskôr, t. j. po získaní vyhlásení od partnerov cestných projektov vo veci spôsobu využitia úspor. Stav realizácie strešných projektov v partnerstve Euroregiónu Beskydy a Žilinského samosprávneho kraja predstavil pán **M. Filip** zo Združenia „Región Beskydy“, v partnerstve Euroregiónu Tatry, PSK a ŽSK predstavil pán **M. Stawarski**, zo Zväzku Euroregión „Tatry“ a v partnerstve Karpatského euroregiónu a PSK predstavila pani **A. Gorlicka** zo združenia Karpatský euroregión Poľsko. Zástupcovia euroregiónov zdôraznili vysokú kvalitnú úroveň dosiahnutia naplánovaných ukazovateľov výstupu. Poznamenali, že z dôvodu pandémie COVID-19 je realizácia mikroprojektov sťažená – mikroprijímatelia žiadajú o predĺženie projektov a o zmenu zo stacionárnych stretnutí na online formu. Prezentovali výsledky vybraných mikroprojektov, napr. vybudované cyklistické a prírodopisné chodníky, aktivity horskej záchranej služby, koučing pre žiakov a školenia pre učiteľov. V ďalšom bode pani Barbara Serbinowska uviedla návrhy zmien v Prílohe č. 14 Príručky pre prijímateľa „Zásady realizácie strešných projektov“. Pán Štefan Bielák sa spýtal na možnosť využitia úspor z mikroprojektov na riadenie strešných projektov skôr ako budú schválené čiastkové žiadosti o platbu národnými kontrolormi v strešných projektoch. V diskusii bolo zdôraznené, že hodnota úspor je známa už počas zasielania čiastkových žiadostí o platbu národným kontrolórom. Možnosť rýchleho využitia úspor je dôležitá okrem iného pre začatie verejného obstarávania na generátor žiadostí pre obsluhu malých projektov v novom programe. Predseda MV navrhol, aby bolo rozhodnutie o uznaní úspor v mikroprojektoch a o ich presunutí do výdavkov na riadenie podrobené hlbšej analýze a aby bolo samotné rozhodnutie prijaté neskôr v procedúre per rollam. Predseda MV dal hlasovať o schválení zmien v Prílohe č. 14 Príručky pre prijímateľa „Zásady realizácie strešných projektov“ týkajúcich sa predĺženia maximálneho termínu realizácie strešných projektov do 31. marca 2023, využitia úspor vzniknutých počas realizácie mikroprojektov na riadenie strešných projektov – maximálne do úrovne 17 %

rozpočtu projektu (presunutie prostriedkov bude možné od apríla 2022), financovania IT systému na obsluhu malých projektov v programe Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 a účasti FMP na prácach pracovnej podskupiny z prostriedkov určených na riadenie strešných projektov. Hlasovaním boli tieto zmeny v Prílohe č. 14 Príručky pre prijímateľa „Zásady realizácie strešných projektov“ schválené. Pani Martina Bakoňová prezentovala propagačné a informačné aktivity realizované v priebehu roka 2021. Informovala, že väčšina plánovaných ukazovateľov týkajúcich sa informovania a publicity je už dosiahnutá. Následne predstavila plán informačných a propagačných aktivít na rok 2022. Predseda MV dal hlasovať o schválení Ročného plánu informačných a propagačných aktivít v roku 2022, ktorý účastníci stretnutia jednohlasne odsúhlasili. Pani Dorota Mazurkiewicz - Kędzia uviedla stav implementácie Technickej pomoci. Zdôraznila, že 65 % prostriedkov Technickej pomoci je certifikovaných. Poznamenala, že v rámci Technickej pomoci je možné hradiť výdavky na prípravu nového programového obdobia. Podotkla, že výdavky z prostriedkov Technickej pomoci sú oprávnené do konca decembra 2023, v súvislosti s tým je dôležité priebežné monitorovanie úspor. Pani Iwona Brol uviedla plán prác MV v prvej polovici 2022. Oznámila plánované písomné postupy týkajúce sa schválenia výročnej správy pre Európsku komisiu a schválenie dodatočných aktivít v rámci systémového riešenia v 2. prioritnej osi. Po ukončení diskusie k daným bodom programu, predseda MV poďakoval všetkým prítomným účastníkom stretnutia za spoluprácu. V závere uviedol, že do konca roka 2021 (presnejšie v termíne 16. – 17. 12. 2021) prebehne ešte stretnutie Pracovnej skupiny ktorej cieľom (16. – 17. 12. 2021) bude schválenie verzie programu po dodatočných konzultáciách a úpravách.

Zaujímavosti z kníh autora Ota Rozložníka

Prvý ratrak v Tatrách

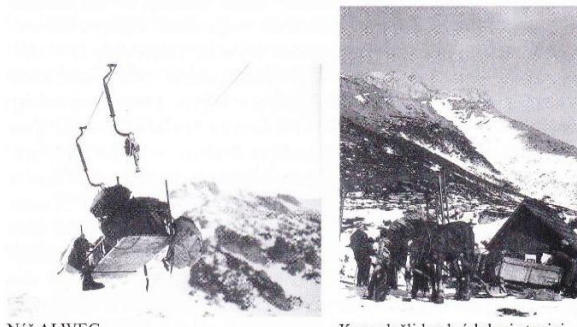
Oto Rozložník – Veselo a smutno v Doline Kežmarskej Bielej vody, rok vydania 2014

Veselo a smutno v Doline Kežmarskej Bielej vody

Vianoce

Keď som s kamarátom Bohdanom nastúpil pracovať na Kežmarskú chatu, bola už jeseň. Žiadna návštevnosť v doline, personál čerpal dovolenky. My sme robili údržbu na chate a v strojojní. Dni ubiehali, až jedno ráno nám zavolať chatár Rudo Horeháj, že idú furmani s tovarom. Už napadol prvý sneh, a tak sme zobrali lopaty a išli im naproti. Kone sa ťažko prebíjali snehom. Došli sme až k dolnej stanici lyžiarskeho vleku. Kone boli spotené, rýchlo sme tovar vyložili a furmani sa pobrali dole dedinou, domov. Ostali sme len my dvaja a kopa tovaru. A čo teraz? Niečo sme vyniesli na chatu. Tam sme sa telefonicky spojili s kamarátom Rudom. Ten nám vysvetlil ako sa montuje záves na lano lyžiarskeho vleku. Naň sme lanom priviazali kanadské sane. Ja som vedel zapnúť vlek a tak sa Bohdan na saniach spustil dole k tovaru. Vlekom sme teda vyťahovali hore tovar. Posledné jazdy sme už robili za tmy. Do polnoci sme ešte nosili tovar do chaty. Unavení sme odpadli do postele. Na druhý deň bolo pekné slnečné počasie. Sedeli sme pred chatou a obdivovali mohutnosť Malého Kežmarského štítu. Z toho nás vyrušil nejaký hlas. Nechceli sme veriť vlastným očiam, k chate išiel turista. Po privítaní sme mu dali chatársky čaj (s rumom) a niečo zjesť. Smiali sme sa, keď nám rozprával, ako išiel na chatu. Niekde aj na strom vyšiel, aby vedel, kde je. Bol prekvapený, že nechceme, aby zaplatil. Až potom sme mu povedali, že po dvoch mesiacoch je prvý, s kým sme sa rozprávali. Večer nám z Matliarov zavolať, že dobre došiel. Po niekoľkých dňoch prišiel na chatu aj personál, aby sme spolu prežili Vianočné sviatky a pripravili na zimu prevádzku. Boli to moje prvé Vianoce v takom krásnom a príjemnom prostredí. Raz, keď ma navštívil brat Ernest, všimol si, že máme nevyužitý železný stôl, čo sa používa u lekára v ambulancii. Otočil ho hore nohami a upevnil ho lankami na dve kotvy, čo slúžia na lyžiarskom vleku na prepravu lyžiarov. Dole sme doň naložili tovar a vojenským telefónom

dali povel na jazdu. Hore sme tovar vyložili a „zariadenie“ sme poslali dole pre ďalší tovar. Tomu zlepšovákmu sme dali názov ALWEG. Dobré slúžil na prepravu lyží a batohov účastníkov lyžiarskych kurzov a pri zásobovaní chaty. Tak predsa fungoval ALWEG v Tatrách.

Náš ALWEG

Kone došli len k údolnej stanici

Preteky

Na Kežmarskú chatu pravidelne chodili študenti z Vysokej školy poľnohospodárskej z Nitry na lyžiarsky výcvik. Na jednom kurze sa zúčastnil aj jeden študent, pôvodom Arab. Prvýkrát videl sneh, aj ho ochutnal, ako chutí. Raz večer prišiel ku mne a povedal mi: „Ty si Oto?, ja som Ata, buďme kamaráti.“ A tak sme sa skamarátili. V družstve pre začiatníkov mal také úspechy, že postúpil do výkonnejšieho družstva, až nakoniec sám chodil na lyžiarskom vleku. Bol to prvý Arab, čo sa naučil lyžovať. Na konci každého kurzu boli preteky. Pre víťazov boli rôzne ceny. Na záver jedných lyžiarskych pretekov bola prvá cena veľká obložená misa. Samé dobroty. Ako ozdoba boli čierne olivy. Jeden pán z Košíc, bol to typ, čo všade bol a všetko videl, sa ulakomil na čierne olivy a všetky ich pojedol. Nevie, či sa to dozvedel, alebo nie, ale čierne olivy boli kamzičie boky.

Vhodný darček na Vianoce.
Knihy od Ota Rozložníka - tatranského publicistu.
Knihy si zakúpate v každom kníhkupectve.

Po Majstrovstvách sveta v klasických lyžiarskych disciplínach v roku 1970 na Štrbskom Plese bolo na Kežmarskú chatu pridelené pásové vozidlo RATRAK aj so šoférom, už nebohým Dušanom Špirkom, neskorším chatárom na Chate pri Zelenom Plese. Malo slúžiť na zásobovanie chaty aj na vývoz batožiny frekventantov lyžiarskych kurzov na Kežmarskej chate. Jedného dňa ma stretol Michal Šoltýs, vtedajší chatár a Chate pri Zelenom Plese a spýtal sa, či neskúsime s ratrakov vyjsť k nemu na Brnčalku. Nám dvom v tých rokoch veľa nebolo treba, myšlienka sa nám zapáčila, lebo zatiaľ tam na ratraku ešte nikto nevyšiel. Počkali sme na pekné počasie a jedného dňa sme sa rozhodli, že ideme. Rudo Horeháj, chatár na Kežmarskej chate, nám dal súhlas, že môžeme ísť, tak sme sa tam vybrali. Ja som však pre istotu nahodil na korbu aj hupcuk – kladkostroj, veď čert nikdy nespí. Aj sa nám zišiel, lebo na jednom mieste sa nám zadok vozidla zviezol dole, tak sme sa vytiahli a potom, ako sme vyšli z Kosovky na Poľanu, už bola cesta celkom príjemná. Keď sme prišli na chatu, Dušan zapol maják aj klaksón. Ľudia z chaty vyleteli von, vystrašení, čo sa deje, lebo na niečo také neboli zvyknutí. Keď nás tam videli, tešili sa. Von vyšiel aj chatár Mišo Šoltýs a v ruke niesol fľašu rumu. Mne v tej chvíli preletela hlavou myšlienka, že keď sa môžu pri prvej plavbe lode krstiť, prečo by sme nemohli pokrstiť aj RATRAK, keď vyšiel na chatu. Zobral som tú fľašu a buchol ňou o kovovú lištu. Tak šikovne sa to odbilo, že len dno odletelo. A ja som ten rum lial na pás a ľudia nastavovali dlane a rovno z nich ho pili. Veľká sranda to bola, ale videl som na Mišovej tvári, že ostal akýsi zarazený. Zľakol som sa, čo sa deje. Ale potom, keď som už videl ten jeho typický úsmev, som si povedal: „No Oto, už je dobre.“ A bolo nám dobre až do rána.

Zľava Oto Rozložník a Dušan Špirko

Spoločným úsilím na polceste k novým výzvam v roku 2022

Ján Ferenčák, predseda Rady Združenia EUT, primátor mesta Kežmarok, poslanec NR SR

Aké sú naše plány na rok 2022? Ak to spoločenské a ekonomické podmienky dovoľia, radi by sme pokračovali v projektoch, ktoré práve prebiehajú. Okrem cestovného ruchu mám na mysli predovšetkým vlajkovú loď slovensko-poľskej spolupráce – Historicko - kultúrno - prírodnú cyklistickú cestu okolo Tatier v rámci Programu Interreg V – A PL – SK 2021 – 2027. Naďalej sa budeme zapájať do práce Monitorovacieho výboru Programu Interreg V – A PL – SK 2021 – 2027, Výboru pre mikroprojekty v rámci programu cezhraničnej spolupráce Interreg V – A Poľsko – Slovensko 2021 – 2027, Fóra euroregiónov Slovenska (FERS), Národného monitorovacieho výboru pre európske štrukturálne a investičné fondy 2021 - 2027, ako aj do prác ďalších komisií

(z archívu mesta Kežmarok)

a výborov. Jednou z priorit ostáva vyhľadávanie a tvorba nových cezhraničných partnerstiev medzi poľskými a slovenskými samosprávami a posilňovanie členskej základne Združenia Euroregión Tatry. V dome Slovensko-poľského stretávania Euroregiónu „Tatry“ plánujeme pokračovať v organizovaní výstav a vernisáží, ktoré ovplyvnili rozvoj Slovensko-poľského pohraničia, ako aj prezentácii nášho združenia v médiách a prostredníctvom členských obcí a miest združenia na základných a stredných školách. Naďalej ponúkame všetkým našim členom možnosť propagovať ich aktivity a podujatia prostredníctvom internetovej stránky Združenia Euroregión Tatry -

www.euroregion-tatry.sk v sekcii Aktuality a akcie. Zároveň propagujeme Združenie Euroregión Tatry, ako aj podujatia organizované v našich členských mestách a obciach na www.facebook.com. Veľmi radi prijmemo ďalšie podnety zo strany členov Združenia Euroregión Tatry na ďalšie projekty a aktivity v rámci rozvoja Slovensko - poľskej cezhraničnej spolupráce.

Vážení členovia, partneri a priaznivci Slovensko - poľskej spolupráce, dovoľte mi, aby som Vám i Vaším najbližším zaželel pokojné a požehnané vianočné sviatky v kruhu rodiny. Do nového roka si určite spoločne prajeme predovšetkým dobré zdravie, mier a podmienky vhodné na tvorivú zmysluplnú prácu. Veľké a výborné výsledky možno dosiahnuť pracovitou, ale podmienkou úspešnosti je nadšenie, radosť z práce, odhodlanie prekonávať prekážky, vytrvať a nevzdávať sa. Naši predkovia, ktorí zažili hrôzy vojny, nech sú nám príkladom v statočnosti a odhodlaní prekonať zdanlivo neprekonateľné. Želajme si, aby sme v tomto „súboji“ so čtou zvíťazili.

Ďakujeme Vám za spoluprácu v uplynulom roku.
Prajeme príjemné prežitie Vianoc
a úspešný nový rok!
Euroregión TATRY

Vianočná súťaž s Newsletterom Noviny Euroregión „Tatry“

<https://www.facebook.com/Zdru%C5%BEnie-Euroregi%C3%B3n-Tatry-222173944622623>

Milí naši čitatelia a sledovatelia!

V novembrovom čísle mesačníka **Noviny Euroregión Tatry** sme pre Vás vyhlásili Vianočnú súťaž.

Súťaž prebiehala na **facebooku**, kde bolo potrebné správne odpovedať na uvedenú otázku a splniť stanovené podmienky.

Súťažná otázka:

Kedy sa uskutočnilo XIX. Slovensko – poľské hospodárske fórum a ktorí dvaja veľvyslanci (cele mena) boli čestnými hosťami tejto udalosti?

Vyhodnotenie súťaže prebehlo dňa 20.12. 2021 (pondelok) a víťazkou sa stala

Antónia Makarová z Mlynček.

Výherkyni srdečne blahoželáme a ďakujeme aj ostatným účastníkom, ktorí sa zapojili do súťaže.

NOVINY EUROREGIÓŇ TATRY

Vydáva Združenie Euroregión Tatry
Hradné námestie 30, 060 01 Kežmarok
Tel., fax: 00421 / 52 / 4523913
E-mail: info@euroregion-tatry.sk
www.euroregion-tatry.sk

Redakčná rada:

Livia Kredatusová - predseda

Ročník: I

Číslo: 12

Periodicita: občasník

Bezplatne určený pre členov Združenia EUT